

lig burde være noget Jovelsøgt. Jeg haaber, at Resultatet af den nærværende Revision i alt Fald maa blive det, at den Krigskattolb, som blev paalagt i 1864, falder bort. Finantsministeren kom ogsaa ind paa at ville vise, at Befolkningen egentlig var meget formuende; jeg vil nu ikke benægte det, men det Bevis, som Finantsministeren førte, tror jeg ikke, slaaer til. Den høitærede Minister støttede sig til en Paavisning af, hvilke Kapitaler der gik ind i Sparekasser, og nu er det vistnok meget rigtigt, at disse Kapitaler gaa ind i Sparekasserne, men det er ligesaa vist, at det er intet Kjendemerke paa stigende Velstand. Omsætningsforholdene have nemlig forandret sig saaledes, at Kapitalerne nu i Reglen ikke omsættes mellem Mand og Mand, men gennem Pengeinstitutter; og det er en væsentlig Grund, hvorfor Sparekasser og andre Pengeinstitutter have saa store Kapitaler inde; Folk ere komne ind paa, at de heller ville levere Pengene til slige Institutter, end de ville anbringe dem i Giendomme eller paa lignende Maade. Finantsministeren kom ogsaa i sit Foredrag til at omtale, at der skulde tages Hensyn til, hvorledes det staaer til med Kommunalbeskatningen. I Kommunerne staaer det efter min Overbevisning overmaade godt til, og det er ogsaa i Samklang dermed, at jeg mener, at vi skulle have Forandring i Statsfatterne. Kommunesfatterne — baade til Sognekommunerne og til Amtskommunerne — hvile for den allervæsentligste Part dels paa Formue og Leilighed og dels paa Hartkornet. Dette er en heldig Ordning, og paa samme Maade mener jeg, at man med Hensyn til Fordelingen af Statsfatterne bør træffe en heldigere Ordning end den nærværende. En Familie, bestaaende af 4—6 Personer, vil, efter hvad der tydelig er oplyst af Folk, som antages at forstaa sig paa den Slags Sager, være beskattet med i det Mindste 30 Rd. Naar Folk rigtig blive gjorte opmærksomme paa det, kan vel Ingen paasta, at det er en Bagatel, og den Paastand, som tidligere er fremkommen med saa stor Styrke, tror jeg, derefter maa forsvinde, den Paastand nemlig, at den uformuende Del af Befolkningen maa indskrænke sig, og at det nytter ikke, at de gjøre Krav paa at faae Nedsættelse i disse Afgifter, for i desto rigeligere Maal at kunne forbruge Gjenstande. Jeg tror ikke, at man kan blive ved at opretholde en saadan Paastand. Det er efter mit Skjøn ikke i Almindelighed berettiget at give sig til at bedømme, hvad Folk maa fortaere og hvad ikke; jeg skal kun henvise til den Kjendsgjerning, at der ikke er et eneste Hus i hele Landet, hoerken i Kjøbstæderne eller paa Landet, som ikke forbruger af de af mig nævnte Artikler, thi dermed er Bevistet ført for, at det er Artikler, som man er berettiget til at bruge. Naar vi ville indrømme dette og give Syn for Sagen, maa vi med Nødvendighed komme til at omlægge Statsfatterne, og hvis de omlægges i en saadan Grad, at Finantskassen vil komme til at mangle Noget, da

maa Regjeringen i Forening med Repræsentationen aarlig tilveiebringe det Fornødne.

Udsig: Naar den sidste ærede Taler førte Ordet for en Forandring i vort Beskatningssystem, hvorefter vi for en Del skulde forlade de indirekte Skatter, mod at afløse dem med, hvad han nærmest henpeger paa: en Formue- og Indkomstskat, da skal jeg ikke gaa dybere ind paa de mange Betragtninger, som dette Emne kunde give Anledning til. Men inden man kunde gaa ind paa noget Saadant, maatte man i alt Fald dog være sikker paa, at den Aflysningskat, som man vilde have i Stedet for de Skatter, man vilde afløse, virkelig kunde blive tilveiebragt, og jeg tilstaaer, at jeg i den Henseende ikke er saa beroliget, som den sidste ærede Taler var, naar jeg ser hen til, hvor lidet Tilbøielighed der i dette Thing tidligere har vist sig til Indførelsen af en Indkomstskat, der var aldeles nødvendig, og naar jeg ikke mindre tager Hensyn til, hvorledes en ganske lignende Stemning har udtalt sig i det andet Thing. Jeg taler ikke om, at ved visse Leiligheder ganske vist en anden Stemning synes at have udtalt sig, men holder mig til en Afstemning, der havde en afgjøvende Betydning, og lige overfor den lægger jeg mindre Vægt paa den Stemning, der viser sig ved en Afstemning, som ikke har en saadan Betydning. Det er derfor, at jeg ingenlunde kan tro, at det er saa afgjort, at man med stor Lethed vil kunne blive enig om at faae de indirekte Skatter afløste ved direkte, endog kun for en ringe Del, og af den Grund skal jeg, som sagt, ikke gaa nærmere ind paa de mange Spørgsmaal, som den ærede sidste Taler satte i Bevægelse. Han erkjendte i Øvrigt selv, at Toldbeskatningen paa Forbrugsartikler dog havde visse Fordele. Han erkjendte, at den har den Fordel, at den er meget mindre sølelig end den direkte Skat, baade paa Grund deraf, at den fordeles sig i en Mængde smaa Udgifter, som hver for sig ere umerkkelige, og tillige derved, at den jo til en vis Grad er frivillig, for saa vidt nemlig, som det afhænger af de Paagældende selv at indskrænke sin Beskatning, naar han ikke har Raad til at yde den, nemlig ved at formindste Forbruget. En anden Fordel maa man ogsaa indrømme, at der er ved Toldbeskatningen, og det er, at det ligger i Sagens Natur, at den er forbunden med mindre Vilkaarlighed, end den direkte Skat nødvendigvis er, idet man jo ved den direkte Beskatning nødvendigvis er undergivet andre Menneskers vilkaarlige Skjøn over Ens Formuestilstand, et Skjøn, som hvormegen Bestrebelse end de Paagældende anvende for at være rejsfærdige, dog meget ofte maa blive uligelig og uretfærdigt, hvad der jo ogsaa tidt nok føles, og hvad der saa hyppigt føres Klager over. Alt dette, vil jeg imidlertid indrømme, maatte vige, dersom det var saa afgjort, som den ærede Taler mente, at Toldbeskatningen i en